

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 146 236/98-011088
Signatura: bn6cs101

Oblastní pracoviště č. 14 - Ostrava
Okresní pracoviště Ostrava

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola: Základní škola Ostrava-Poruba, Porubská 832

Identifikátor ředitelství: 600 144 828

Ředitelka školy: RNDr. Alena Prášková

Zřizovatel: Město Ostrava, městský obvod Ostrava-Poruba

Příslušný školský úřad: ŠÚ Ostrava

Termín inspekce: 19. - 20. listopad 1998

Inspektoři: Mgr. Jarmila Macháčková

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů:
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 369/96, koncepce školy, organizace školy, učební plány, výroční zpráva o činnosti školy ve škol. roce 1997-98, plán práce školy ve škol. roce 1998-99, řád školy, rozvrh hodin, dokumentace žáků s postižením, vyžádané třídní knihy, třídní výkazy s katalogovými listy, protokoly o opravných zkouškách, rozhodnutí o odkladech školní docházky, laboratorní práce z fyziky, písemné práce z matematiky, školní časopis.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Úvodní informace o škole

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy:

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Průměrný počet ve třídě	Počet individuálně integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	3	73	24,3	0
2.	3	81	27,0	1
3.	3	77	25,6	6
4.	2	48	24,0	5
5.	3+1	66+13	22,0 (19,8)	6
6.	2	48	24,0	4
7.	2	49	24,5	10
8.	2	61	30,5	10
9.	2+1	59+13	29,5 (24,0)	2
Celkem	24	588	25,6 (24,5)	44

Nárůst počtu žáků:

Školní rok	1996-97	1997-98	1998-99
Počet žáků	547	576	588

Dvě specializované třídy pro žáky se specifickou vývojovou poruchou učení jsou v tomto školním roce v pátém a v devátém ročníku.

V průběhu inspekce ředitelka školy (ŘŠ) zajistila opravu zjištěných chybných údajů ve statistickém výkaze MŠMT ČR V3-01 pro školní rok 1998-99.

Vzdělávací program školy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Obecná škola čj. 12 035/97-20									
Základní škola čj. 16 847/96-2									
Rozšíř. výuka těl.výchovy čj. 29 738/96- 22									
Přechodný program čj. 18730/91-20									

Součástí školy je školní družina: IZO 120 100 274, ke dni inspekce 153 zapsaných žáků s pravidelnou docházkou, 6 oddělení, Ø 25,5 žáků/1 odděl.

Školní jídelna zajišťuje odpovídající stravovací služby, není součástí školy.

Forma hospodaření školy: zálohová organizace.

1. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Prostorové dispozice:

Stav materiálně technických podmínek školy se zlepšil po provedené rekonstrukci v roce 1995. Žáci 23 tříd z celkového počtu 24 tříd mají svou kmenovou učebnu. V rozmístění tříd je soulad mezi počtem žáků a rozdílnou prostorovou velikostí učeben. Výuka žáků pátého ročníku ve specializované třídě probíhá v jedné z místností školní družiny. Ve třech učebnách prvního stupně školy je v odpoledních hodinách realizována činnost tří ze šesti oddělení školní družiny. Z uvedeného plyne, že celkem o čtyři místnosti se dělí dopolední výuka a odpolední družinový pobyt.

Z odborných učeben jsou k dispozici společná učebna fyziky, chemie a přírodopisu, velmi pěkná víceúčelová školní knihovna, prostorná cvičná kuchyně a školní dílny. Škola zatím nemá počítačovou učebnu ani učebnu cizích jazyků. Počet kabinetů a dalších skladovacích prostorů je dle pozorování ČŠI a vyjádření paní ředitelky postačující.

Dvě pečlivě udržované tělocvičny s příslušným vybavením i rekonstruovaným sociálním zázemím jsou plně funkční. Údržbě hřiště je věnována celoročně velká pozornost. Školní pozemek je využíván. Náklady na opravu školního skleníku, v současnosti nepoužitelného, jsou podle ŘŠ zařazeny do rozpočtu zřizovatele pro rok 1999. Škola usiluje o úpravu šaten žáků, údajně jsou problémy se zabezpečením jejich svršků. Úřední místnosti plní svůj účel.

Vybavení školy:

Žákovský nábytek je renovován na celém druhém stupni školy. Fond učebnic, učebních textů je podle pozorování ČŠI a vyjádření oslovených učitelů i vedení školy odpovídající. Vybavení učebními pomůckami a didaktickou technikou ve sledovaných oborech je přiměřené.

Prostorové dispozice vzhledem k počtu žáků a tříd jsou na průměrné úrovni až mírně nedostačující. Vybavení školy z hlediska vzdělávacího programu a jeho využití jsou přiměřené.

Materiálně technické podmínky školy jsou v souhrnu hodnoceny jako průměrné.

Použitá hodnotící stupnice:

Vynikající	Nadprůměrný	Spíše nadprůměrný	Průměrný Běžná úroveň	Spíše podprůměrný	Podprůměrný	Nevyhovující
------------	-------------	-------------------	--------------------------	-------------------	-------------	--------------

2. Hodnocení psychohygienických podmínek

Během inspekce byla prodloužena na odpovídající délku doba velké přestávky, byla provedena dílčí úprava rozvrhu žáků z hlediska možného počtu vyučovacích hodin v jednom sledu. Podněty ze strany ČŠI k organizaci výuky z hlediska počtu žáků v dané skupině či třídě byly projednány s vedením školy.

Celodenní pitný režim a stravování žáků jsou zajištěny.

Osvětlení pracovních míst žáků se jeví přiměřené, otázkou je stínění vzrostlými stromy ve dvou třídách. Dvě třetiny tříd jsou vybaveny žaluziemi. Rekonstruovaná sociální zařízení jsou funkční a pěkná. Ve škole je čisto.

Výraznější úprava prostoru pro trávení přestávek a volného času žáků nebyla pozorována. V šatnovém prostoru jsou k dispozici dva stoly na stolní tenis.

Estetická úroveň výzdoby chodeb i tříd je většinou velmi dobrá. V tomto směru je příkladné prostředí ve třídách prvního stupně a školní družiny. Mezi třídami druhého stupně jsou z hlediska estetické úpravy velké rozdíly.

(Pozn. ČŠI: Je vhodné ověřit funkčnost instalovaného klimatizačního zařízení ve školní jídelně. Při inspekci bylo cítit vařené jídlo na chodbách školy.)

Psychohygienické podmínky jsou spíše nadprůměrné.

3. Hodnocení personálních podmínek

Přehled o zaměstnancích školy - souhrn:

	Do 30 let věku		Nad 30 let do 45 let věku		Nad 45 let do důchod. věku		V důchodovém věku		Celkem	
	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen
Učitelé odborně i pedagogicky způsobilí	8	8	9	9	10	10	4	4	31	31
Učitelé - absolventi VŠ bez odb. nebo ped. způsobilosti									0	0
Učitelé - absolventi SŠ bez odb. nebo ped. způsobilosti	1	0							1	0
Učitelé celkem	9	8	9	9	10	10	4	4	32	31
Vychovatelé odborně i pedagogicky způsobilí			2	2	1	1	1	1	4	4
Vychovatelé bez odborné nebo pedagogické způsobilosti	1	1	1	1					2	2
Vychovatelé celkem	1	1	3	3	1	1	1	1	6	6
Ostatní zaměstnanci školy celkem									7	6

Počet učitelských úvazků - 30,38; počet vychovatelských úvazků - 5,18. Skladba pedagogického sboru je z hlediska věku příznivá.

Na prvním stupni školy, tj. v 1. - 5. ročníku, je vyučováno 73 % vyučovacích hodin s pedagogickou a odbornou způsobilostí včetně hodin čtyř důchodkyň. Všechny zbývající hodiny jsou vyučovány pedagogy z druhého stupně.

Současná aprobovanost výuky na 2. stupni školy:

Předmět	ČJ	AJ	NJ	M	F	Ch	Př	Z	D	OV	TV	HV	VV
Aprobovanost v %	100	77	0	100	100	100	100	100	100	0	100	89	73

Paní ředitelka nepovažovala za potřebné při stávajícím počtu tříd mít dva možné své zástupce. Personální práci je věnována velká pozornost. Vedení školy využívá pedagogické praxe studentů a vytipovaným mladým lidem nabízí spolupráci. Systém uvádějících učitelů je promyšlený. V průběhu posledních tří let došlo ke značné obměně pedagogického sboru. V tomto školním roce nastoupilo šest nových mladých pedagogů. Je žádoucí získat učitele - muže pro oblast tělesné výchovy.

Pozorované interpersonální vztahy v době inspekce se jevíly bezproblémové.

Personální podmínky školy jsou posouzeny z hlediska pedagogické a odborné způsobilosti pro daný stupeň školy, předmět a výchovnou činnost, dále z hlediska stability pedagogického sboru a úrovně personálních vztahů.

Personální podmínky školy jsou v souhrnu hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

4. Plnění učebních plánů a učebních osnov

Učební plány školy jsou v souladu s učebními plány schválenými MŠMT.

Výuka ve sledovaných předmětech byla realizována ke dni inspekce podle schválených učebních osnov příslušných vzdělávacích programů. Dílčí připomínky ČŠI se dotýkaly rozpracování osnov programu Základní škola už v celém rozsahu druhého stupně a funkčnosti časově tematického plánu učiva. Systém péče o naplňování učebních dokumentů programu Obecná škola je na velmi dobré úrovni.

Oblast plnění učebních dokumentů ve sledované oblasti byla hodnocena jako spíše nadprůměrná.

5. Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Zaměření inspekční činnosti na oblast vzdělávání podle uvážení školní inspektorky:

Předměty	Sledované jevy mimo jiné
Dram. vých.	Přípravenost školy pro výuku předmětu v rámci programu Obecná škola
Prvouka Vlastivěda	Současný nedostatek kvalifikovaných učitelů pro 1. stupeň - důchodkyně se způsobilostí pro 1. st. a začínající vyučující se způsobilostí pro 2. st.
Matematika	Přípravenost žáků specializované třídy 9. roč. na běžný kolektiv žáků
Fyzika	Podmínky výuky ve třídě se 34 žáky
Tělesná výchova	Podmínky školy pro rozšířenou výuku tělesné výchovy se zaměřením na atletiku

Dramatická výchova

Hospitace proběhla v jedné hodině dramatické výchovy. Žáci výborně spolupracovali, pracovní atmosféra byla velmi příznivá. Odbornost při vedení hodiny byla znatelná. Vyučující je absolventkou studia se zaměřením na alternativní formy práce včetně zaměření na dramatickou výchovu.

Předmět je ve škole vyučován ve všech třídách prvního stupně zpravidla v rozsahu jedné hodiny týdně. Všechny vyučující předmětu (třídní učitelky či učitelky z jiné třídy) jsou v základech oboru proškolené.

Dramatické výchově je věnována ve škole velká pozornost.

Prvouka, vlastivěda

Organizace práce, projev, styl i zvolené metody v hospitované hodině prvouky byly přiměřené věku sledovaných žáků a žáků mladších. Učební texty byly využívány jako pracovní sešity. Potřebnou učební pomůcku - model hodin měli všichni žáci. Dílčí připomínky byly vysloveny k závaznosti některých pojmů a k časového prostoru pro zakončení hodiny. Pracovní prostředí bylo pro žáky příjemné.

Cíl hodiny vlastivědy byl jasný, učivo bylo v souladu s učebními osnovami. Žáci pracovali s nástěnnou mapou, se souborem žakovských map. Použitý obrázkový materiál učitelky byl motivující. Žáci byli aktivní, ukázněni, měli prostor pro sdělení svých zkušeností a znalostí z domova. Školní didaktická technika nebyla využita. Atmosféra vztahů a komunikace byla bezproblémová.

Řešení současné personální problematiky na prvním stupni je individuální, u nejmladších ročníků žáků je plná způsobilost učitele nezbytná.

Matematika

Probírané učivo ve specializované třídě odpovídalo učivu stanovenému příslušnými osnovami. Zkušená vyučující s pedagogickou a odbornou způsobilostí vytvořila v hospitované hodině atmosféru vzájemné důvěry. Výhoda malého kolektivu umožnila posílit individuální přístup, žáci se chtěli projevit. Hledání slov při vysvětlování svého postupu práce bylo u žáků zřetelné. Funkčně byl využit meotar. Bylo doporučeno uvážit rozsah prováděných zápisů do sešitů a posílit ústní sdělení myšlenky.

Žáci v krátké diskusi se školní inspektorkou reagovali pružně, bezprostředně, racionálně a pozitivně posuzovali výhody malého kolektivu, zejména při výuce určitých předmětů. Je ke zvážení, zda je nutné vyučovat žáky specializované třídy odděleně od ostatních žáků v ročníku ve všech předmětech.

Kontrolní práce z matematiky v 6. - 9. ročníku jsou psány podle zjištění ČŠI v obvyklém počtu. Pro příslušný ročník jsou sestavovány předmětovou komisí matematiky. Rozbory zjištěných nedostatků žáků nebyly doloženy. Práce jsou vedením školy sledovány. Vybavení kabinetu matematiky učebními pomůckami je na běžné úrovni. Vybavení pracovních míst učitelů v kabinetě matematiky není na odpovídající úrovni. Ve školním roce 1997-98 získala žákyně školy druhé místo v městském kole matematické olympiády.

Fyzika

Cíl hospitované hodiny byl jasně stanoven, obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami. V tematických plánech není ujasněno rozdělení učiva mezi nejvyššími ročníky programu Základní škola. Otázky a pokyny vyučující při opakování učiva byly srozumitelné, orientované na cíle. Výklad byl uveden motivujícím demonstračním pokusem. Nové učivo bylo předkládáno věcně správně, převažoval monolog paní učitelky. Bylo doporučeno zvýraznit fyzikální stránku řešených úloh, posílit aplikaci fyzikálního učiva v praxi, omezit v sešitech záznamy textově shodné s učebnicí. Pozorované vybavení žáků učebnicemi, tabulkami, sbírkami úloh bylo velmi dobré. Chyběl prostor v závěru hodiny pro shrnutí a utvrzení poznatků. Pracovní atmosféra a efektivita hodiny byly na průměrné úrovni, cíl hodiny byl splněn.

Nenaplněn zůstal záměr ČŠI - počet přítomných žáků ve třídě byl nižší (účast žáků na biologické soutěži).

Odborná učebna fyziky je pečlivě udržovaná. Funkční elektrický rozvod dle vyjádření vyučujících není využíván. Učební pomůcky i kabinet fyziky jsou na odpovídající úrovni. Laboratorní práce jsou převážně prováděny, v předložených tematických plánech zařazeny nebyly. Obě vyučující fyziky spolupracují.

Práce s daným počtem žáků (34) klade podle vyjádření vyučujících na žáky i učitele značné nároky.

Tělesná výchova (pozorování ČŠI mimo vyučovací hodinu)

Škola je aktivním členem Asociace školních sportovních klubů. V průběhu inspekce probíhala v obou tělocvičnách druhá část celoměstské atletické soutěže Porubská laťka organizovaná školou. Tentokrát pro žáky bez rozšířené výuky tělesné výchovy. Podle registrace se odpolední akce zúčastnilo sedm základních škol s 57 soutěžícími žáky.

Polovina vyučovacích hodin tělesné výchovy ve třídách s rozšířenou výukou je vyučována učiteli s trenérskou kvalifikací. Spolupráce školy s externími trenéry a s TJ VOKD je dle vyjádření vedení školy velmi dobrá. Termíny schůzek metodických rad sportovních tříd jsou v plánu práce školy stanoveny. Pro žáky sportovních tříd jsou každoročně organizována atletická soustředění. Škola aktivně spolupracuje se sportovní základní školou z Polska.

Škola má přiměřené podmínky pro své tělovýchovné zaměření.

Souhrnné hodnocení pěti hospitovaných vyučovacích hodin:

Jedna z vyučovacích hodin byla hodnocena jako nadprůměrná, dvě hodiny byly spíše nadprůměrné, jako průměrné byly hodnoceny dvě vyučovací hodiny.

Kvalita pozorované části vyučování je souhrnně hodnocena jako spíše nadprůměrná.

6. Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáka

Záměry škola v této oblasti jsou formulovány především v řádu školy. Školní řád obsahuje legislativně předepsaná ustanovení. Je přijat, v praxi uplatňován, průběžně je aktualizován. Podíl žáků na jeho tvorbě nebyl prokázán.

Právo žáka vyjádřit svůj názor k otázkám, které se ho dotýkají, je jedním z ustanovení řádu. Je vydáván školní žakovský časopis Nezbeda, schránka pro volná vyjádření a přání žáků „Pon/box“ je vedením školy sledována. Práce žakovské rady není dokumentačně zachycena.

V oblasti chování je vytvářeno povědomí, co škola hodnotí pozitivně, co negativně. Kritéria hodnocení chování žáků jsou přílohou řádu školy. Pozornost je věnována prevenci negativních jevů a multikulturní výchově. Rozhlasové relace připravují žáci i pedagogové. V současnosti je zatím školou vykázán mírný nárůst neomluvených hodin a snížených stupňů z chování. Škola usiluje o kulturní a sportovní vystupování svých žáků na veřejnosti. Oceňováním a zveřejňováním úspěšných výsledků žáků je vytvářena sounáležitost ke škole. Tabule cti představuje nejlepší žáky tříd vybírané spolužáky a pedagogy dle dohodnutých kritérií.

Učitelé žákům pomáhají při přípravě k přijímacím zkouškám. Pro nejvyšší ročník jsou zavedeny nepovinné předměty cvičení z jazyka českého a z matematiky.

Tato oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

7. Hodnocení výchovného poradenství

Výchovná poradkyně, zkušená vyučující, absolvovala řadu příslušných odborných kurzů. Legislativně požadované kvalifikační studium nemá. Ve své činnosti se řídí plánem práce. Je členkou širšího vedení školy. Informační, konzultační i poradenská činnost výchovné poradkyně pro žáky, rodiče i učitele byla doložena, je známa a je využívána. Spolupráce s příslušnými institucemi mimo školu je prokazatelná.

Inspekční činnost byla zaměřena zejména na péči o individuálně integrované žáky pro jejich relativně značný počet. Systém práce s těmito žáky je velmi promyšlený. Pět proškolených vyučujících školy poskytuje žákům individuální odbornou pomoc. Povědomí péče o tyto žáky ze strany i dalších učitelů je dle zjištění ČŠI v rámci celého učebního plánu. Kontrolovaná část dokumentace je pečlivě vedena.

Výchovné poradenství školy je hodnoceno jako nadprůměrné.

8. Vedení povinné dokumentace

V průběhu inspekce byla kontrolována tato dokumentace: třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy hospitovaných tříd, řád školy, rozvrh žáků, protokoly o opravných zkouškách, osobní dokumentace žáků s postižením, výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1997-98, rozhodnutí o odkladu školní docházky.

Výhrady ČŠI byly vysloveny k termínu vydání dvou rozhodnutí ředitelky o dodatečných odkladech školní docházky (viz protokol).

Vedení dokumentace je na standardní úrovni.

ZÁVĚRY

Škola plní deklarovaný vzdělávací program. Prostory a vybavenost školy umožňují vzdělávací program realizovat. Uskutečnění záměru vedení školy postupně vybudovat učebnu výpočetní techniky a učebnu cizích jazyků rozšíří programovou nabídku žákům. Pro rozšířenou výuku tělesné výchovy s atletickým zaměřením má škola přiměřené podmínky.

Zjištěné výrazné klady:

- péče o talentované žáky v oblasti sportu
- práce metodického sdružení na prvním stupni při naplňování programu Obecná škola
- úroveň výchovného poradenství
- péče o žáky se specifickou poruchou učení
- podíl školní družiny na estetické úpravě prostředí školy
- promyšlená personální práce vedení školy

Zjištěný nedostatek:

Dvě chybná rozhodnutí o dodatečném odkladu povinné školní docházky (viz protokol).

Podmínky a průběh vzdělávání ve sledovaných oblastech jsou v souhrnu hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

razítka

Podpisy inspektorky:

Mgr. Jarmila Macháčková, v. r.

V Ostravě dne 8. prosince 1998

Přílohy: -

Inspekční zprávu jsem převzala dne 14. 12. 1998

razítka

Podpis ředitelky školy RNDr. Alena Prášková, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Ostrava, městský obvod Ostrava-Poruba	28. 12. 1998	146 236/98-011088
Školský úřad: Ostrava	28. 12. 1998	146 236/98-011088
Rada školy:	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.